

Minimumskrav til indkøb

GMP+ BA 10

Version DN: 27. juni 2019

GMP+ Feed Certification scheme

Dokumentets historik

Revisionsnr. / Dato for godkendelse	Ændring	Vedr.	Dato for endelig implementering
0.0 / 01-2010	Tidligere versioner kan findes i Historik		01-01-2010
0.1 / 03-2010			01-07-2010
0.2 / 07-2010			09-07-2010
0.3 / 09-2010			05-08-2010
0.4 / 07-2011			14-07-2011
0.4 / 09-2011			27-09-2011
0.4 / 09-2011			01-01-2012
0.5 / 11-2012			01-03-2013
0.6 / 01-2014			01-04-2013
1.0 / 06-2014	Redaktionelle ændringer: Alle redaktionelle ændringer er samlet i et faktablad	Hele dokumentet	01-10-2014
	Godkendte certificeringsordninger for avlere er blevet slettet. Gatekeeper-protokol for avlere skal anvendes.	3	01-10-2015
	GMP+ B6 vil blive slettet fra Feed Certification scheme pr. 21. december 2015.	3	01-10-2014
	Gatekeeper-protokol for indkøb af uforarbejdede landbrugsprodukter fra avleren vil blive redigeret.	Bilag 4	01-10-2015
	Gatekeeper-protokol for (tidligere) fødevarer vil blive tilføjet.	Bilag 6	01-01-2015
	Gatekeeper-protokol for transport vil blive redigeret.	Bilag 9	01-10-2014
	Gatekeeper-protokol for oplagring og omladning vil blive tilføjet.	Bilag 10	01-01-2016
	Gensidig anerkendelse med GTP, EFISC og Gafta er blevet implementeret.	3.4.1/ appendiks 1	01-10-2014
	Indkøbskrav til mineralske fodermidler vil blive justeret.	3.4.1	01-10-2014
1.1 / 06-2014	Navneændring af GMP+ BA1 til GMP+ BA1 <i>Specifikke fodersikkerhedsgrænser</i>	Hele dokumentet	01-01-2015
2.0 / 11-2015	Frankrig er blevet tilføjet listen over A-lande.	Bilag 9	01-01-2017
	Redaktionel ændring af tabellen.	Bilag 9 3	01-04-2016
	Præcisering af, at perioden på 90 dage også kan være en periode på 90 ikke-sammenhængende dage.	Bilag 9 5.1	01-01-2017
3.0 / 09-2016	Gatekeeper-protokol for indkøb af uforarbejdede landbrugsprodukter fra avleren gælder også for indkøb af hø og halm fra en såkaldt avler-indsamler	Bilag 4	01-03-2017
	Med tilføjelsen af Bilag 4 er Bilag 8 blevet overflødig og slettes derfor.	Bilag 8	01-03-2017
	Gatekeeper-protokol for transport af hø og halm: - Listen over A-lande er ikke relevant - Inspektion af, hvorvidt lastrummet er rent og tørt kan udføres på lastestedet	Bilag 9 A 5.2	01-03-2017
	Tilføjelse af gatekeeper-protokol for transport ad indenlandske vandveje	Bilag 9 Afsnit B (ny)	01-03-2017

Revisionsnr. / Dato for godkendelse	Ændring	Vedr.	Dato for endelig implementering
4.0 / 05-2018	Tilføjelse af supplerende FAMI-QS krav	3	01-07-2018
	Gensidig anerkendelse med AMA-Marketing (pastus+) er blevet implementeret	3	01-07-2018
	Gensidig anerkendelse med Oqualim (OQUALIM-RCNA) er blevet implementeret		01-07-2018
	Ændring af krav til laboratorier. Dette vedrører indførslen af Registrerede Laboratorier.	3.9	01-07-2019
	Italien slettes fra listen over oprindelige oprindelseslande	Bilag 5	01-10-2018
	Tilpasning af kontrolovervågningsparametre		
	Tilføjelse af link til GMP+ BA10, kapitel 3.9 vedrørende de ændrede krav til laboratorier.		01-07-2019
	Opdatering af definitioner og anvendelsesområder	Bilag 6	01-10-2018
	Tilpasning eller fastlæggelse af krav på en mere entydig måde for henholdsvis leverandørvurdering, prøveudtagning og kontrolovervågning, witness-audit og videresalg		
	Forskellige redaktionelle ændringer	Bilag 7	01-07-2018
Det maksimale FFA-niveau forhøjes en smule			
Tilføjelse af link til GMP+ BA10, kapitel 3.9 vedrørende de ændrede krav til laboratorier.		01-07-2019	
Gatekeeper-protokol for indkøb af halm slettes	Bilag 8	01-07-2019	
Forskellige redaktionelle ændringer	Bilag 9 Afsnit A og B	01-01-2019	
Østrig tilføjes til listen over A-lande			
5.0 / 03-2019	FAMI-QS Godkendelsesbrev blev fejlagtigt nævnt i forbindelse med køb af tilsætningsstoffer.	3.3	01-04-2019
	GTAS slettes som accepteret ordning.	3.4/3.6/3.7 Bilag 1	
	Tilføjelse af eksterne lastrum "kun til fødevarer"	3.7	
	Bilag 6: Bilag 2 FSDDS flyttes til GMP+ D 2.6 Guidance documents for specific GMP+ application (Vejledningsdokumenter til specifik GMP+ anvendelse)	Bilag 6	
	Bilag 9: Bilaget vedr. hør/halm flyttes til GMP+ D 2.6 Guidance documents for specific GMP+ application (Vejledningsdokumenter til specifik GMP+ anvendelse)	Bilag 9	
	Gensidig anerkendelse med Oqualim (OQUALIM-RCNA) er blevet justeret	3	

Revisionsnr. / Dato for godkendelse	Ændring	Vedr.	Dato for endelig implementering
6.0 / 06-2019	Krav til laboratorietest af kritiske forureningsstoffer er blevet ændret.	3.9	01-07-2019
7.0 / 06-2019	Bilag 4: Tilføjelse af muligheden for benchmarking-ordninger.	Bilag 4	27-06-2019

Redaktionel bemærkning:

Alle ændringer i denne udgave af dokumentet er gjort synlige. Ny og gammel tekst er angivet som følger:

- Ny tekst
- ~~Gammel tekst~~

Deltageren skal implementere ændringerne senest pr. den dato, der er angivet for endelig implementering.

INDHOLDSFORTEGNELSE

INTRODUKTION.....	6
1.1 GENERELT	6
1.2 STRUKTUREN I GMP+ FEED CERTIFICATION SCHEME.....	6
2 INDKØBSKRAV	8
3 OVERSIGT OVER GMP+ OG TILSVARENDE CERTIFIKATER.....	9
3.1 INDKØB AF FODERBLANDINGER OG HALVFABRIKATA	9
3.2 INDKØB AF FORBLANDINGER.....	9
3.3 INDKØB AF FODERTILSÆTNINGSSTOFFER	10
3.4 INDKØB AF FODERMIDLER.....	11
3.4.1 <i>Generelt</i>	11
3.4.2 <i>Indkøb af fodermidler fra virksomheder med bestemte certifikater</i>	13
3.5 INDKØB AF FODERSTOFFER FRA IKKE-CERTIFICEREDE LEVERANDØRER.....	13
3.6 INDKØB AF OPLAGRING OG OMLADNING	14
3.7 INDKØB AF TRANSPORT	14
3.8 INDKØB AF BEFRAGTNING.....	15
3.9 LABORATORIETEST	16
3.10 INDKØB AF ANDRE SERVICEYDELSER	17
BILAG 2: SUPPLERENDE KRAV TIL UFAS / TASCC / FEMAS.....	18
BILAG 3: GATEKEEPER-PROTOKOL FOR INDKØB AF FODERTILSÆTNINGSSTOFFER	19
BILAG 4: GATEKEEPER-PROTOKOL FOR INDKØB AF UFORARBEJDEDE LANDBRUGSPRODUKTER FRA AVLEREN/AVLER-INDSAMPLEREN.....	20
BILAG 5: GATEKEEPER-PROTOKOL FOR INDKØB AF KORN, FRØ OG BÆLGFRUGTER ...	23
BILAG 6: GATEKEEPER-PROTOKOL FOR INDKØB AF (TIDLIGERE) FØDEVARER	29
BILAG 7: GATEKEEPER-PROTOKOL FOR INDKØB AF GMQ PALMEOLIE	36
BILAG 9: GATEKEEPER-PROTOKOL FOR TRANSPORT	40
BILAG 10: GATEKEEPER-PROTOKOL FOR OPLAGRING OG OMLADNING	46

INTRODUKTION

1.1 Generelt

GMP+ Feed Certification scheme blev udviklet og iværksat i 1992 af den hollandske foderindustri som svar på forskellige mere eller mindre alvorlige tilfælde af forurening af fodermidler. Selvom ordningen startede med at være en national ordning, har den nu udviklet sig til en international ordning, som styres af GMP+ International i samarbejde med forskellige internationale interessenter.

Skønt GMP+ Feed Certification scheme blev skabt ud fra et perspektiv om fodersikkerhed, blev den første standard omhandlende foderansvarlighed dog udgivet i 2013. Til dette formål blev der udviklet to moduler: GMP+ Feed Safety Assurance (indeholdende krav til fodersikkerhed) og GMP+ Feed Responsibility Assurance (indeholdende krav til foderansvarlighed).

GMP+ Feed Safety Assurance er et komplet modul med standarder, som skal sikre fodersikkerheden i alle led af foderkæden. Påviselig sikring af fodersikkerheden giver i mange lande og på mange markeder "licens til at sælge", og deltagelse i GMP+ FSA module kan på en fortrinlig måde gøre dette nemmere. På grundlag af behovene i praksis er mange komponenter blevet integreret i GMP+ FSA standarderne såsom krav om et feed safety management system (foderstyringsystem), anvendelsen af HACCP-principper, sporbarhed, kontrol, forudsætningsprogrammer, fokus på foderkæden og Early Warning System.

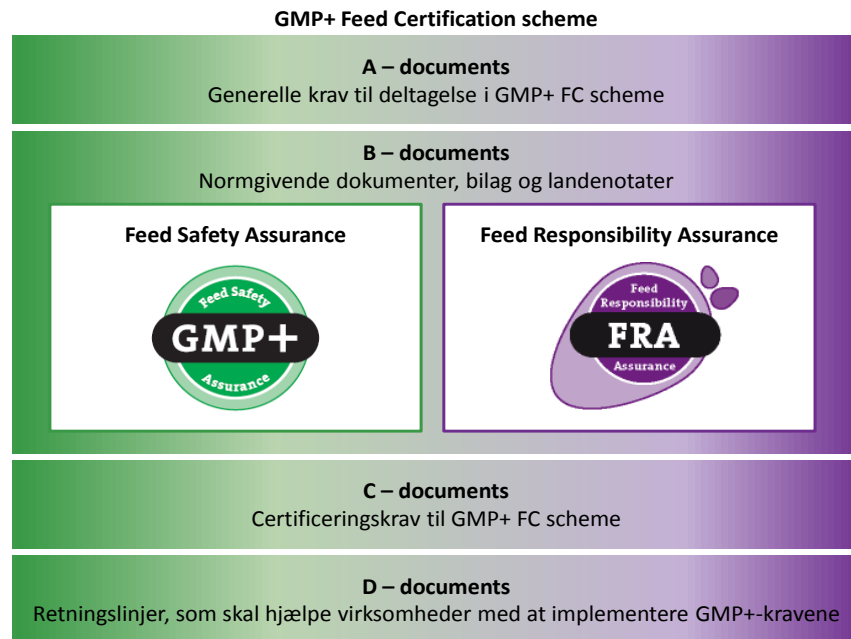
Med udviklingen af GMP+ Feed Responsibility Assurance module reagerer GMP+ International på anmodninger fra GMP+ deltagerne. Fodersektoren konfronteres med anmodninger om at arbejde mere ansvarligt. Dette omfatter f.eks. indkøb af soja og fiskemel, der produceres og afsættes med respekt for mennesker, dyr og miljø. En virksomhed kan blive certificeret i henhold til GMP+ Feed Responsibility Assurance og på den måde vise, at virksomheden producerer og afsætter sine varer på en ansvarlig måde. GMP+ International gør det nemmere via uafhængig certificering at opfylde markedets krav.

Sammen med GMP+ partnerne stiller GMP+ International på en gennemsigtig måde klare krav i Feed Certification scheme. Certificeringsorganer kan uafhængigt gennemføre GMP+ certificering.

GMP+ International støtter GMP+ deltagerne med brugbare og praktiske oplysninger i form af sine forskellige D-dokumenter, databaser, nyhedsbreve, Svar&Spørgsmål-lister og seminarer.

1.2 Strukturen i GMP+ Feed Certification scheme

Dokumenterne i GMP+ Certification scheme er underopdelt i en række serier. Den næste side viser et skematisk overblik over indholdet i GMP+ Feed Certification scheme:

Alle disse dokumenter findes på GMP+ Internationals websted (www.gmpplus.org).

Dette dokument kaldes GMP+ BA10 *Minimumskrav til indkøb* og er en del af GMP+ FSA module.

2 Indkøbskrav¹

Ifølge en række GMP+ standarder må en deltager købe produkter eller tjenesteydelser, hvis disse

- a. er omfattet af et GMP+ certifikat eller
  - b. er omfattet af et certifikat, som accepteres som værende tilsvarende
- Derudover må specifikke foderstoffer købes på såkaldte Gatekeeper-betingelser.

Dette dokument viser yderligere krav til hver af disse muligheder.

De efterfølgende tabeller viser de GMP+ certifikater med eventuelle supplerende krav, der måtte kræves for hver(t) enkelt produkt eller tjenesteydelse, der skal købes.

Disse produkter og tjenesteydelser må kun købes, hvis

- a. det angivne certifikat forefindes, og
- b. de supplerende krav er opfyldt.

Nogle produkter og tjenesteydelser er ikke angivet i tabellen. Disse produkter eller tjenesteydelser kan købes af en GMP+ certificeret deltager på betingelse af, at deltageren udfører sin egen risikovurdering på basis af HACCP-principperne, og ud fra denne risikovurdering samt den kvalitetsstyring, som deltageren har implementeret, udvælger en leverandør og matcher dennes (indgangs-)tjek hermed.

---

¹ Dette henviser til indkøb foretaget af et selskab, der deltager i GMP+ FSA module.

3 Oversigt over GMP+ og tilsvarende certifikater

3.1 Indkøb af foderblandinger og halvfabrikata

Accepterede certifikater – anvendelsesområder	Supplerende krav
GMP+ B1 – Fremstilling af foderblandinger GMP+ B1 – Handel med foderblandinger GMP+ B3 – Handel med foderblandinger	
FCA ² -BC-02 – MP, fremstilling af foderblandinger FCA -BC-03 – MH, handel med foderblandinger	
QS-certificerede producenter af foderblandinger QS-certificerede virksomheder, der handler med foderblandinger	QS-virksomhed er indeholdt i GMP+ Internationals database over virksomheder under fanebladet <i>Andre certificeringsordninger</i> .
UFAS Compound Feed (foderblandinger) UFAS Merchants – Handel med foderblandinger	Se bilag 2.
FAMI-QS – Production of Specialty Complementary Feed (fremstilling af specialtilskudsfoder) FAMI-QS – Production of Specialty Complementary Di- etetic Feed (fremstilling af specialtilskudsfoder, diæt) FAMI-QS – Trading of Specialty Complementary Feed (handel med specialtilskudsfoder) FAMI-QS – Trading of Specialty Complementary Die- tetic Feed (handel med specialtilskudsfoder, diæt)	<ul style="list-style-type: none"> • Disse produkter er ikke beregnet til at dække dyrs basale ernæringsbehov. • Sammen med FAMI-QS certifikatet kræves der et FAMI-QS godkendelsesbrev for anvendelsesområdet
OQUALIM-RCNA – certificerede producenter af foderblandinger OQUALIM-RCNA – certificerede distributører af/virksomheder, der handler med foderblandinger	Oqualim-virksomhed er certificeret i henhold til OQUALIM bilag 1 "Krav til indkøb af varer og tjenesteydelser".
pastus+ – certificerede producenter af foderblandinger pastus+ – certificerede virksomheder, der handler med foderblandinger	pastus+ virksomhed er indeholdt i GMP+ Internationals database over virksomheder, under fanebladet <i>Andre certificeringsordninger</i> .

3.2 Indkøb af forblandinger

Accepterede certifikater – anvendelsesområder	Supplerende krav
GMP+ B1 – Fremstilling af forblandinger GMP+ B1 – Handel med forblandinger GMP+ B3 – Handel med forblandinger	
FCA -BC-02 – VP, fremstilling af forblandinger FCA -BC-03 – VH, handel med forblandinger	
FAMI-QS – Production of Premixtures (fremstilling af forblandinger) FAMI-QS – Trading of Premixtures (handel med forblandinger)	

² FCA = Feed Chain Alliance (tidligere: Ovocom-GMP)

Accepterede certifikater – anvendelsesområder	Supplerende krav
QS-certificerede producenter af forblandinger QS-certificerede handelsvirksomheder, der handler med forblandinger	QS-virksomhed er indeholdt i GMP+ Internationals database over virksomheder under fanebladet <i>Andre certificeringsordninger</i> .
UFAS Compound Feed (foderblandinger) UFAS Merchants – Handel med forblandinger	Se bilag 2.
OQUALIM-RCNA – certificerede producenter af forblandinger OQUALIM-RCNA – certificerede distributører af/virksomheder, der handler med forblandinger	Oqualim-virksomhed er certificeret i henhold til OQUALIM bilag 1 "Krav til indkøb af varer og tjenesteydelser".

3.3 Indkøb af fodertilsætningsstoffer

Accepterede certifikater – anvendelsesområder	Supplerende krav
GMP+ B1 – Fremstilling af fodertilsætningsstoffer GMP+ B1 – Handel med tilsætningsstoffer GMP+ B2 – Fremstilling af tilsætningsstoffer GMP+ B3 – Handel med tilsætningsstoffer	
FCA -BC-02 – TP, fremstilling af fodertilsætningsstoffer FCA -BC-03 – TH, handel med fodertilsætningsstoffer	
FAMI-QS – Production of Feed Additives (fremstilling af fodertilsætningsstoffer) FAMI-QS – Trading of Feed Additives (handel med fodertilsætningsstoffer)	
UFAS Merchants – Handel med foderingredienser FEMAS Core standard FEMAS Intermediate Supplier	
QS-certificerede producenter af tilsætningsstoffer QS-certificerede handelsvirksomheder, der handler med tilsætningsstoffer	QS-virksomhed er indeholdt i GMP+ Internationals database over virksomheder under fanebladet <i>Andre certificeringsordninger</i> .
OQUALIM-RCNA – certificerede distributører af/virksomheder, der handler med fodertilsætningsstoffer	Oqualim-virksomhed er: <ul style="list-style-type: none"> • producent eller distributør af foderblandinger eller forblandinger og certificeret i henhold til OQUALIM bilag 1 "Krav til indkøb af varer og tjenesteydelser". • eller tilhører en gruppe af virksomheder, hvoraf mindst en virksomhed er certificeret som anført ovenfor
Se også afsnit 3.5 Indkøb af foderstoffer og andre produkter fra ikke-certificerede leverandører	

3.4 Indkøb af fodermidler

3.4.1 Generelt

GMP+ deltageren skal verificere og påvise, at:

- en generisk risikovurdering af fodermidlet er indeholdt i GMP+ *FSP-produktlisten* eller i *Positivliste für Einzelfuttermittel*, når det indkøbes hos QS-certificerede virksomheder. Hvis produktet kun er indeholdt i *Positivliste für Einzelfuttermittel*, er videresalg ikke tilladt.
- Hvis navnet på den oprindelige producent er opført på *FSP-produktlisten* ved siden af et mineralsk fodermiddel, kan det pågældende fodermiddel kun købes, hvis det fremstilles af den producent, som er opført på listen. Producenten skal være certificeret i henhold til en af de nedennævnte ordninger.

Accepterede certifikater – anvendelsesområder	Supplerende krav
GMP+ B1 – Fremstilling af fodermidler GMP+ B1 – Handel med fodermidler GMP+ B2 – Fremstilling af fodermidler GMP+ B3 – Handel med fodermidler	
FCA -BC-02 – GP, fremstilling af fodermidler FCA -BC-03 – GH, handel med fodermidler	
QS-certificerede producenter af fodermidler QS-certificerede handelsvirksomheder, der handler med fodermidler	QS-virksomhed er indeholdt i GMP+ Internationals database over virksomheder under fanebladet <i>Andre certificeringsordninger</i> .
FEMAS Core standard FEMAS Intermediate Supplier UFAS Merchants – Handel med foderingredienser	Se bilag 2
IFSA Standard for the Production of Feed Ingredients (IFSA) (standard gældende for fremstilling af foderingredienser)	Transport til GMP+ certificeret virksomhed foregår i henhold til GMP+ transportcertifikat (eller transport, som, det er blevet bekendtgjort, er tilsvarende).
EFISC-GTP <ul style="list-style-type: none"> • Handel med/indsamling af fodermidler af vegetabilsk oprindelse. 	
FAMI-QS – Production of Functional Feed Ingredients (fremstilling af funktionelle foderingredienser) FAMI-QS – Trading in Functional Feed Ingredients (handel med funktionelle foderingredienser)	<ul style="list-style-type: none"> • Disse produkter er ikke beregnet til at dække dyrs basale ernæringsbehov. • Sammen med FAMI-QS certifikatet kræves der et FAMI-QS godkendelsesbrev for anvendelsesområdet • Disse produkter skal være opført på GMP+ FSP-produktlisten.
EFISC-GTP <ul style="list-style-type: none"> • Produkter, der stammer fra knusning af olieholdige frø og raffinering af vegetabilsk olie. • Produkter fra stivelsesindustrien • Glycerin (rå og raffineret) fra produktion af biodiesel 	

Accepterede certifikater – anvendelsesområder	Supplerende krav
<p>pastus+ – certificerede producenter af fodermidler pastus+ – certificerede virksomheder, der handler med fodermidler</p>	<p>pastus+ virksomhed er indeholdt i GMP+ Internationals database over virksomheder, under fanebladet <i>Andre certificeringsordninger</i>.</p>
<p>OQUALIM-RCNA – certificerede distributører af/virksomheder, der handler med fodermidler</p>	<p>Oqualim-virksomhed er:</p> <ul style="list-style-type: none"> • producent eller distributør af foderblandinger eller forblandinger og certificeret i henhold til OQUALIM bilag 1 "Krav til indkøb af varer og tjenesteydelser". • eller tilhører en gruppe af virksomheder, hvoraf mindst en virksomhed er certificeret som anført ovenfor
<p>OQUALIM-RCNA – forarbejdning af fodermidler</p>	<p>Oqualim-virksomhed er:</p> <ul style="list-style-type: none"> • producent af foderblandinger og certificeret i henhold til OQUALIM bilag 1 "Krav til indkøb af varer og tjenesteydelser".
<p>Se også afsnit 3.4.2 Indkøb af fodermidler fra virksomheder med bestemte certifikater. Se også afsnit 3.5 Indkøb af foderstoffer og andre produkter fra ikke-certificerede leverandører.</p>	

3.4.2 Indkøb af fodermidler fra virksomheder med bestemte certifikater

Nogle fodermidler kan også indkøbes fra en virksomhed med et bestemt certifikat. Hermed menes:

Fodermidler	Godkendte certifikater / særlige krav
Samdyrkede afgrøder (korn, (olie-)frø og bælgplanter)	Certifikat i henhold til Charte Sécurité Alimentaire (CSA-certificering)
	TASCC Merchants (handel med hele uforarbejdede samdyrkede afgrøder til fødevarer- og foderbrug)
	<i>Bemærk: Se bilag 2</i>
	QS- Guideline Service Package for agriculture production
	QS-virksomhed er indeholdt i GMP+ Internationals database over virksomheder under fanebladet <i>Andre certificeringsordninger</i> .
Affaldsprodukter fra bagerier	Certifikat i henhold til hygiejnekodeks for brød- og konfekturerektoren inkl. udvidelsesmodul for foder (Netherlands Bakery Centre/ISACert)
Sorterede konsumkartofler	Certifikat i henhold til NAO's (Nederlandse Aardappel Organisatie) hygiejnekodeks for små pakkerier, der pakker uskrællede kartofler
Valle leveret af landmænd	Landmanden skal være optaget på den liste over godkendte landmænd, der findes på www.boerenkaas.nl .

3.5 Indkøb af foderstoffer fra ikke-certificerede leverandører

Nogle foderstoffer kan også indkøbes fra en ikke-certificeret virksomhed, hvis en række supplerende krav opfyldes. Hermed menes:

Foderstoffer/Produkter	Specielle krav
Fodertilsætningsstoffer og ensileringsmidler	<ul style="list-style-type: none"> Fodertilsætningsstoffer kan indkøbes på såkaldte gatekeeper-betingelser fra virksomheder, der ikke er certificeret i overensstemmelse med en af de angivne muligheder. Se bilag 3 i dette dokument GMP+ BA10 <i>Minimumskrav til indkøb</i>. Ensileringsmidler må købes hos ikke-certificerede leverandører. Kun ensileringsmidler, der ifølge loven er tilladte, må anvendes.
Uforarbejdede landbrugsprodukter direkte fra avleren	Disse produkter kan med nogle supplerende krav indkøbes hos avlere, der ikke er certificerede i overensstemmelse med en af de angivne muligheder. Se bilag 4 i dette dokument.
Korn, frø og bælgfrugter (i uforarbejdet form)	Se bilag 5, som indeholder oplysninger om indkøb af korn, frø og bælgfrugter (i uforarbejdet form).

Foderstoffer/Produkter	Specielle krav
Interventionskorn	Se bilag 5, som indeholder oplysninger om indkøb om korn, frø og bælgfrugter (i uforarbejdet form).
(Tidligere) fødevarer	Se bilag 6, som indeholder oplysninger om indkøb af (tidligere) fødevarer.
Palmeolie	Se bilag 7, som indeholder oplysninger om indkøb af palmeolie.
Mejeriråvarer (fødevarekvalitet)	Produktet leveres i henhold til Rådets direktiv (EF) 853/2004, (tidligere direktiv 92/46/EØF)
Interventionsskummetmælkspulver	-

3.6 Indkøb af oplagring og omladning

Accepterede certifikater – anvendelsesområder	Supplerende krav
GMP+ B1 – Oplagring og omladning af foder GMP+ B3 – Oplagring og omladning af foder	
FCA -BC-04 – Oplagring og omladning af foder	
TASCC Storage	
EFISC-GTP – Oplagring af fodermidler af vegetabilsk oprindelse.	
QS-certificerede virksomheder – oplagring og omladning	QS-virksomhed er indeholdt i GMP+ Internationals database over virksomheder under fanebladet <i>Andre certificeringsordninger</i> .
pastus+ – certificerede virksomheder – oplagring og omladning	pastus+ virksomhed er indeholdt i GMP+ Internationals database over virksomheder, under fanebladet <i>Andre certificeringsordninger</i> .
Se også bilag 10 i dette dokument, som indeholder oplysninger om indkøb af oplagring på gatekeeper-betingelser.	

3.7 Indkøb af transport

Accepterede certificeringer og anvendelsesområder	Supplerende krav
GMP+ B4 – Transport af foder ad vej GMP+ B4.3 – Transport af foder ad indenlandske vandveje	
FCA -BC-05 – TVWE, transport af foder ad vej FCA -BC-08 – Hygiejnekodex for transport ad indenlandske vandveje	
TASCC Road Haulage – vejtransport	Se bilag 2
Qualimat vejtransport	
QS-certificerede virksomheder – vejtransport	QS-virksomhed er indeholdt i GMP+ Internationals database

Accepterede certificeringer og anvendelsesområder	Supplerende krav
	over virksomheder under fanebladet <i>Andre certificeringsordninger</i> .
EFISC-GTP – Transport af fodermidler af vegetabilsk oprindelse	Accepteres kun i kombination med EFISC-GTP anvendelsesområde for handel
GTAS (Gafta) – Transport af fodermidler af vegetabilsk oprindelse	Se bilag 1.
pastus+ – certificerede virksomheder – vejtransport	pastus+ virksomhed er indeholdt i GMP+ Internationals database over virksomheder, under fanebladet <i>Andre certificeringsordninger</i> .
<ul style="list-style-type: none"> Som en undtagelse til kravet om GMP+ certificeret transport tillader GMP+, at en ekstern transportør, der transporterer emballerede produkter (herunder forseglede lasteenheder) ad vej, ikke er GMP+ certificeret. Forseglede lasteenheder ejes eller lejes aldrig af transportvirksomheden. Hvis lastrum "kun til fødevarer" anvendes til transport af vegetabilske fødevarer ³ til en fodervirksomhed, behøver den pågældende eksterne transportør ikke at være GMP+ certificeret. Sådanne lastrum skal mærkes på en klart synlig og uudslettelig måde for at vise, at de kun anvendes til transport af fødevarer. Lastrum "kun til fødevarer" skal være dækket af en certificering, hvor anvendelse af HACCP-principperne er omfattet. 	
Se også bilag 9 i dette dokument, som indeholder oplysninger om indkøb af transport på gatekeeper-betingelser.	

3.8 Indkøb af befragtning

Accepterede certifikater – anvendelsesområder	Supplerende krav
GMP+ B4 – Befragtning i forbindelse med transport ad indenlandske vandveje	
GMP+ B4 – Befragtning i forbindelse med nærsøfart	
GMP+ B4 – Befragtning i forbindelse med vejtransport	
GMP+ B4 – Befragtning i forbindelse med jernbanetransport	
GMP+ B4 – Befragtning i forbindelse med søtransport	
Ovocom-BC-07 – TVM, Befragtning af foder via søtransport	
Ovocom-BC-06 – TVWA, Befragtning af foder via indenlandske vandveje	
Ovocom-BC-09 – TVOR, Organisering af transport af foder med jernbane	
QS-certificerede virksomheder med anvendelsesområdet 'befragtning' i forbindelse med jernbanetransport, transport ad indenlandske vandveje og søtransport	QS-virksomhed er indeholdt i GMP+ Internationals database over virksomheder under fanebladet <i>Andre certificeringsordninger</i> .
Som en undtagelse til kravet om GMP+ certificeret fragtformidler tillader GMP+, at:	

³ Vegetabiliske fødevarer omfatter alle vegetabiliske "stoffer eller produkter, som, uanset om de er uforarbejdede eller helt eller delvist forarbejdede, er bestemt til eller med rimelighed må antages at skulle indtages af mennesker", jf. Forordning (EF) Nr. 178/2002. Dette omfatter ikke biprodukter fra fødevarerindustrien.

Accepterede certifikater – anvendelsesområder	Supplerende krav
<ul style="list-style-type: none"> en ekstern fragtformidler, der står for befragtningen af emballerede produkter (herunder forseglede lasteenheder), ikke behøver at være GMP+ FSA-certificeret eller noget tilsvarende, en ekstern fragtformidler eller ordregiveren for transporten af olie og fedtstoffer og afledte produkter til direkte forarbejdning i foder, hvor forarbejdningen påviseligt finder sted i henhold til en FOSFA-kontrakt, og hvor EU 1-listen over acceptable foregående læs anvendes som en obligatorisk liste, er fritaget for obligatorisk GMP+ B4 -certificering. 	

3.9 Laboratorietest

Hvis måling og kontrolovervågning finder sted ved hjælp af en analyse, skal GMP+ deltageren sørge for, at denne foretages af et laboratorium, der er godkendt hertil i henhold til GMP+ FSA module. Nedenstående tabel viser hvilket laboratorium, der er godkendt til hvilken analyse.

Analyse	Accepterede certifikater – anvendelsesområder	Supplerende krav
A) Kritiske forureningsstoffer: <ul style="list-style-type: none"> - Aflatoksin B1 - Dioxin - Dioxinlignende PCB'er - Ikke-dioxinlignende PCB'er - Tungmetaller <ul style="list-style-type: none"> o Cadmium o Arsen o Bly o Kviksølv o Fluor 	GMP+ B11 Registreret laboratorium eller et laboratorium, som har ansøgt om registrering hos et certificeringsorgan <link> *	<ul style="list-style-type: none"> Så længe det GMP+ registrerede laboratorium er registreret til at foretage den pågældende analyse Anvendelsen af GMP+ registrerede laboratorier vil være obligatorisk fra den 1. juli 2019 * Laboratorium, der har ansøgt om registrering til den pågældende analyse, accepteres indtil 1. januar 2020.
B) Andre forureningsstoffer	GMP+ B10 certificeret laboratorium	Den pågældende analyse skal være omfattet af GMP+ B10-certifikatets anvendelsesområde
	Laboratorium, der er ISO17025-akkrediteret til at foretage den pågældende analyse	-
	Laboratorium, der er ISO17025-akkrediteret til at foretage en anden analyse end den pågældende	Kun hvis GMP+ deltageren kan begrunde, hvorfor det ikke er muligt at anvende et laboratorium, der er ISO17025-akkrediteret til at foretage den pågældende analyse.
	ISO 9001-certificeret laboratorium	Denne begrundelse skal dokumenteres.

Analyse	Accepterede certifikater – anvendelsesområder	Supplerende krav
	Andet kvalitetssikringssystem	Så længe laboratoriets resultater frembringes på en pålidelig måde, og en uafhængig tredjepart har givet en positiv vurdering heraf. Kun hvis GMP+ deltageren kan begrunde, hvorfor det ikke er muligt at anvende et laboratorium, der er ISO17025-akkrediteret til at foretage den pågældende analyse. Denne begrundelse skal dokumenteres.
	TASCC Facilities Testing	-

3.10 Indkøb af andre serviceydelser

Serviceydelser	Accepterede certifikater – anvendelsesområder	Supplerende krav
Fremstilling eller forarbejdning på kontraktbasis	GMP+ B1 – Fremstilling af fodermidler GMP+ B1 – Fremstilling af fodertilsætningsstoffer GMP+ B1 – Fremstilling af forblandinger GMP+ B1 – Fremstilling af foderblandinger GMP+ B2 – Fremstilling af fodermidler GMP+ B2 – Fremstilling af fodertilsætningsstoffer	
	FCA, QS, FEMAS, UFAS eller FAMI-QS certifikat med tilsvarende anvendelsesområde	

BILAG 1: ~~Supplerende krav i forbindelse med GTAS (Gafta)~~

BILAG 2: Supplerende krav til UFAS / TASSC / FEMAS

Under processen med at aftale kompatibilitet mellem den britiske UFAS-/TASSC-/FEMAS-ordning og GMP+ FSA+ module blev følgende aftalt med hensyn til:

a. UFAS / FEMAS / TASSC- Merchants

GMP+ certificerede virksomheder må kun modtage fodermidler fra deltagerne i AIC-ordningen, hvis der er offentliggjort en generisk risikovurdering i FSP Risikovurderinger. I forlængelse af dette må foderblandinger kun anskaffes, hvis de fodermidler, der anvendes ved forarbejdningen, har en generisk risikovurdering i FSP Risikovurderinger.

b. TASSC-vejtransport

Certifikatet TASSC-vejtransport accepteres inden for GMP+ FSA module på følgende betingelser

1. Transporten til GMP+ virksomheden udføres af en transportvirksomhed, som selv er TASSC-certificeret til vejtransport, og ikke af en transportvirksomhed, der udfører transport på vegne af en virksomhed, som er TASSC-certificeret til vejtransport (en såkaldt underleverandør).
2. Den TASSC-certificerede transportvirksomhed, der transporterer varer til en GMP+ certificeret virksomhed, anvender rengøringsystemer, der er registreret i International Database Transport for Feed. Omvendt anvender den GMP+ FSA-certificerede virksomhed, når den transporterer varer til deltagerne i AIC-ordningen, beviseligt de krav og rengøringsystemer, som er registreret i *TASSC Code of Practice for Road Haulage of Combinable Crops and Animal Feeds*, især afsnit H2, Exclusion List (bilag 1) og Sensitive List (bilag 2).

BILAG 3: Gatekeeper-protokol for indkøb af fodertilsætningsstoffer

Deltageren må købe eller modtage fodertilsætningsstoffer fra en fast, kendt leverandør, der

- a. ikke er GMP+ certificeret eller
- b. ikke er certificeret i overensstemmelse med en godkendt standard i GMP+ FSA module,

så længe deltageren garanterer, at de fodertilsætningsstoffer, han fører ind i GMP+ kæden, overholder GMP+ kravene fra produktionstidspunktet.

Disse krav er:

Generelt:

Deltageren må købe eller modtage ikke-GMP+ fodertilsætningsstoffer⁴ fra en fast, velkendt leverandør, så længe deltageren garanterer, at det fodertilsætningsstof, som han indfører i GMP+ kæden, opfylder GMP+ kravene. Deltageren optræder faktisk som repræsentant for leverandøren af fodertilsætningsstoffet.

Deltageren har indgået en kontrakt med leverandøren om de rettigheder og forpligtelser, der skal til for at sikre GMP+ kravene.

HACCP-risikovurdering og -dossier

Deltageren skal foretage en HACCP-baseret risikovurdering pr. fodertilsætningsstof pr. leverandør. Denne risikovurdering omfatter som minimum følgende trin:

- a. Specifikation af fodertilsætningsstoffet herunder dets oprindelse og fremstillingsmetode.
- b. Procesdiagram (globalt/detaljeret) fra den oprindelige produktion af fodertilsætningsstoffet frem til og med levering til gatekeeperen. Bemærk: I risikoanalysen skal alle trinnene *efter* den oprindelige produktion også være omfattet, dvs. transport, (midlertidig) oplagring, ompakning osv.
- c. Identificering af risici + risikovurdering pr. procestrin.
- d. Resumé af de tilgængelige generelle og specifikke kontrolforanstaltninger til styring af de identificerede risici.
- e. Kontrolplan + resultater. Overholdelse af minimumskrav til kontrol – hvis fastlagt i GMP+ FSA module – er nødvendig.
- f. Den skriftlige aftale med leverandøren (kontrakt).
- g. Resultater af audit af eller på vegne af deltageren hos leverandøren/producenten.
Audit må udføres af:
  1. deltageren selv
  2. et akkrediteret inspektions- eller certificeringsorgan rekvireret af deltageren eller leverandøren

Kontrol- og auditeringshyppigheden afhænger af fodertilsætningsstoffets risikoprofil og den kvalitetssikring, som anvendes og påvises af leverandøren. Ud fra et effektivitetssynspunkt kan risikovurderingerne for flere fodertilsætningsstoffer, der er fremstillet i én produktionsproces, kombineres.

Deltageren skal desuden udarbejde et dossier som minimum indeholdende de nævnte poster. Dette dossier skal være en del af GMP+ dokumentationen og skal kontrolleres og opdateres som sådan.

⁴ Dette omfatter fodertilsætningsstoffer med et eller flere bærestoffer og/eller teknologiske tilsætningsstoffer.

BILAG 4: Gatekeeper-protokol for indkøb af uforarbejdede landbrugsprodukter fra avleren/avler-indsamleren

Dette bilag vedrører indkøb af uforarbejdede landbrugsprodukter (f.eks. korn, frø og bælgfrugter) til foder og biprodukter fra høst (f.eks. halm). Disse købes hos avleren. Herudover kan deltageren indkøbe hø og halm fra en såkaldt avler-indsamler.

Nedenstående tabel viser omfanget af denne gatekeeper-protokol.

Produkt	Indkøbt fra	Denne GK-protokol er gældende
Uforarbejdede landbrugsprodukter, inklusive hø og halm	Avler	Ja
Uforarbejdede landbrugsprodukter, inklusive hø og halm	Indsamler	Nej
Uforarbejdede landbrugsprodukter, eksklusive hø og halm	Avler-indsamler	Nej
Hø og halm	Avler-indsamler	Ja

En avler-indsamler er selv en avler med eget høstudstyr og egne oplagringsfaciliteter, der indsamler hø/halm fra en gruppe af nærliggende avlere. Avler-indsamleren har ansvaret for fodersikkerheden af det leverede hø/halm i overensstemmelse med instruktionerne fra den GMP+ deltager, der fungerer som gatekeeper.

Generelt:

Deltageren bør gennemføre et intensivt indgangstjekprogram, som er baseret på deltagerens implementerede risikovurdering, og den kvalitetssikring, der anvendes af avleren/avler-indsamleren.

Det betyder blandt andet:

- a. at der skal gennemføres en risikovurdering lige fra såning til og med høst, inklusive enhver forarbejdning, såsom egen oplagring og/eller transport fra avleren. Hvis en avler/avler-indsamler deltager i en certificeringsordning for avlere, som er verificeret af et uafhængigt tredjepartscertificeringsorgan, kan intensiteten og omfanget af indgangstjekket muligvis reduceres. **Eksempler på sådanne certificeringsordninger for avlere kan ses i tabellen nedenfor.** En certificeringsordning for avlere kan søge om at anvende GMP+ Internationals benchmarkprocedure for at vise, hvilket fodersikkerhedsniveau ordningen garanterer. Resultaterne af denne benchmark offentliggøres på GMP+ website (se Collaborations (Samarbejdspartnere) – Growers schemes (Avlerordninger) og kan bruges af deltageren som input til ovennævnte risikovurdering.
- b. at det skal gøres klart, hvordan disse risici sikres.

- c. at hvis avleren/avler-indsamleren udliciterer oplagring og transport, må dette kun ske til GMP+ certificerede virksomheder (eller virksomheder med et tilsvarende certifikat). En undtagelse til dette kan være udlicitering af transport til en ekstern tjenesteyder (landbrug).

Hvis den transport, som udføres af den eksterne tjenesteyder (landbrug), finder sted

- under avlerens/avler-indsamlerens ansvar, og
- straks efter høst, og
- som en del af opgaven "høst herunder transport til oplagringssted"

så kræves der ikke et GMP+ certifikat for transport (eller tilsvarende).

Kvalitetssikringsaftale

Deltageren indgår en kvalitetssikringsaftale med avleren/avler-indsamleren. Følgende punkter skal indgå i aftalen:

- a. De kontrolforanstaltninger, som avleren/avler-indsamleren skal tage.
- b. Alle leveringer af uforarbejdede landbrugsprodukter skal overholde de maksimalt tilladte niveauer af uønskede stoffer⁵ (f.eks. giftige planter som Colchium automnale eller skimmelsvampe), gældende lovgivning og regler vedrørende foder, og de må ikke indeholde nogen forbudte produkter såsom gødning, urin, pesticider, animalske produkter og slam.
- c. Avleren/avler-indsamleren skal i rette tid underrette deltageren skriftligt, såfremt batches af uforarbejdede landbrugsprodukter ikke lever op til de fastlagte oplysninger og specifikationer f.eks. som følge af en ulykke, således at deltageren kan tage rettidig handling og blokere de pågældende batches.
- d. Hvis der opstår ændringer hos avleren/avler-indsamleren, som resulterer i, at ovennævnte ikke er korrekt, skal avleren/avler-indsamleren straks underrette deltageren.

Ud over ovennævnte punkter skal deltageren og avler-indsamleren blive enige om som minimum følgende specifikke krav:

- e. Hvis der også indkøbes produkter fra avlere i området, er avler-indsamleren ansvarlig for at koordinere disse krav med alle relevante avlere. GMP+ deltageren skal fremlægge dokumentation på den uddannelse, som avler-indsamleren har fået for at sikre risiciene.
- f. Der udtages og opbevares opbevaringsprøver af alle batches, som efter anmodning er til rådighed for analyse i tilfælde af ulykker.

at overholdelsen bør tjekkes af eller på vegne af deltageren.

Hvilke avlere/avler-indsamlere, der bør auditeres, afhænger af deltagerens risikovurdering.

Vejledning

Af hensyn til effektiviteten kan det besluttes at danne grupper af avlere, dvs. avlere, der producerer fodermidler, som minder om hinanden.

En sådan gruppe af avlere vurderes som én samlet gruppe. Det er vigtigt,

- a. *at specifikke forskelle mellem de enkelte fodermidler undersøges kritisk;*
- b. *at produktions-, oplagrings- og transportforhold svarer til hinanden;*
- c. *at vigtige aspekter vedrørende fodersikkerhed ikke overses.*

⁵ Direktiv 2002/32/EF

At det under GMP+ auditten hos deltageren bør kontrolleres, at såvel dokumentationen af risikoanalysen som aftalerne indgået med avleren/avler-indsamleren i form af en kontrakt er entydige.

Eksempler på certificeringsordninger for avlere	
Uforarbejdet landbrugsprodukt	Certificeringsordning
Konsumkartofler direkte fra avlerne	VVAK Consumption potatoes module VVA Consumption potatoes certificate
Industrigrøntsager direkte fra avlerne	VVAK Industrial vegetables module VIGEF Industrial vegetables certificate
Korn, frø og bælgfrugter samt halm direkte fra avlerne	VVAK Grains, seeds and legumes (GZP) module
Stivelseskartofler	VVAK Starch potatoes module
Sukkerroer	VVAK Sugar beets module
Primære uforarbejdede produkter af vegetabilsk oprindelse, direkte fra avleren	IKKB Standard for Primary Vegetable Production Avleren skal være optaget på den liste over certificerede avlere, der findes på http://www.primaryproduction.be/index.php?id=

BILAG 5: Gatekeeper-protokol for indkøb af korn, frø og bælgfrugter

1. Målgruppe

- a) GMP+ certificerede virksomheder, der køber de i afsnit 2 specificerede fodermidler, som stammer fra et nyt eller andet oprindelsesland, hos en ikke-GMP+ certificeret virksomhed, der er etableret i et nyt eller andet oprindelsesland som angivet nedenfor.
- b) GMP+ certificerede virksomheder, som indkøber interventionskorn.

2. Fodermidler

Korn, (olie-)frø og bælgfrugter i ubehandlet form, for så vidt som de er medtaget i FSP-produktlisten.

3. Generelle krav

Hvis de fodermidler, der refereres til ovenfor, beviseligt stammer fra en fuldt GMP+ certificeret kæde, så er dette en ønskelig situation (se også afsnit 9). Hvert led (lige fra første indsamler til den endelige forarbejder) giver den nødvendige garanti i denne situation og er derfor certificeret. I dette tilfælde finder kravene i denne protokol ikke anvendelse.

Hvis

- a) en GMP+ certificeret virksomhed køber de ovenfor specificerede fodermidler, som stammer fra et nyt eller andet oprindelsesland, hos en ikke-GMP+ certificeret virksomhed, der er etableret i et nyt eller andet land (se nedenstående skema), eller
- b) en GMP+ certificeret virksomhed køber interventionskorn fra et ikke-GMP+ certificeret interventionsorgan, så skal den som minimum overholde denne protokol.

4 Inspektionshyppighed

4.1 Generelt

Kontrol skal ske i overensstemmelse med de krav, som er fastsat i GMP+ BA4 *Minimumskrav til prøveudtagning og analyse*, som minimum med de krav, som er beskrevet i de næste afsnit.

4.2 Hyppigheden af prøveudtagning og inspektion

Der bør laves en repræsentativ (slut)prøve pr. angivne enhed (senest under læsning).

Transport	Prøveudtagning	Inspektion
Skib	1 pr. lastrum	Hver prøve
Lægter/coaster:	1 pr. lægter/coaster	Hver prøve
Tog	1 pr. tog	Hver prøve
Køretøj	1 pr. køretøj	Hver 20. prøve

Ab oplagringssted – direkte levering til slutmodtager (før læsning)

Det er muligt at adskille en batch på et oplagringssted inden for rammerne af direkte transport pr. vejkøretøj eller tog. En uafhængig prøveudtager kan derefter, efter anmodning fra producenten/leverandøren, udtage en repræsentativ prøve fra denne batch.

Denne prøve kan undersøges, og resultaterne af prøven betragtes som repræsentative for denne batch. Direkte levering af denne batch til slutmodtageren kan så finde sted med vejkøretøj eller tog.

Følgende krav finder anvendelse:

- I tilfælde af transport med vejkøretøj må batchen højst være på 1000 tons og i tilfælde af transport med tog højst 5000 tons
- Batchen bør holdes i karantæne (separat og identificerbar) på oplagringsstedet.
- Lokationen skal være indrettet på en sådan måde, at repræsentative (tværsnits)prøver kan udtages.

4.3 Kontrolovervågning

Parameter	Kassationsgrænse	Bemærkninger/forklaring
Prøverne vil under alle omstændigheder blive analyseret for de parametre, som er sammenfattet nedenfor. Hvis risikoanalysen viser, at andre parametre fortjener opmærksomhed, så bør disse analyseres. Parametre, der er fastsat en lovbestemt standard for, fortjener særlig opmærksomhed. Der henvises til GMP+ BA1 <i>Specifikke fodersikkerhedsgrænser</i> .		
Plantebeskyttelsesmidler og pesticider	Se bl.a. direktiv 91/414/EØF og forordning (EF) nr. 396/2005 med gældende ændringer.	Inspektionen skal lægge særlig vægt på materialer, for hvilke der inden for rammerne af EU's lovgivning om levnedsmidler eller national lovgivning eller forordninger er fastsat en MRL-værdi for kød, mælk eller æg.
Tungmetaller (arsen, bly, kviksølv, cadmium)	Se direktiv 2002/32/EØF eller GMP+ BA1 <i>Specifikke fodersikkerhedsgrænser</i>	Der kræves ikke altid inspektion for (alle) tungmetaller. Hvis et tungmetal ikke omfattes af kontrolprogrammet, skal dette understøttes af risikoanalysen.

Parameter	Kassationsgrænse	Bemærkninger/forklaring
<p>Hvis der ved kunstig direkte tørring anvendes et andet brændstof end gas, skal der analyseres for kontaminering med giftige stoffer.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dioxiner - Dioxinlignende PCB'er - Ikke-dioxinlignende PCB'er - PAH'er 	<p>Se forordning (EF) 2002/32 eller GMP+ BA1 <i>Specifikke fodersikkerhedsgrænser</i></p>	<p>Inspektionen for dioxin og PCB'er er især vigtig, hvis der ved direkte tørring anvendes bestemte brændstoffer. Specielt majs tørres ofte.</p> <p>Såfremt gatekeeperen har en skriftlig erklæring fra tørrefirmaet, der viser</p> <ul style="list-style-type: none"> - at der anvendes naturgas, eller - at der anvendes indirekte tørring, kan 100 % kontrolovervågning nedsættes (i overensstemmelse med HACCP/core-standard). <p>Hele batchen skal holdes adskilt fra de øvrige batches, medmindre disse er testet og godkendt.</p> <p>Dioxiner: En screening vha. CALUX-metoden er også tilladt, hvis analysen (i overensstemmelse med gældende krav) fortsættes, hvis CALUX-metoden viser, at grænserne er overskredet.</p>
Salmonella	Ikke fundet i 25 gram	<p>Hvis produktet er defineret som Salmonella-kritisk. Se liste over Salmonella-kritiske fodermidler i GMP+ BA4 <i>Minimumskrav til prøveudtagning og analyse</i> (Protokol P4).</p> <p>På dette tidspunkt er ingen af de pågældende fodermidler (korn, (olie)frø eller bælgplanter) Salmonella-kritiske.</p>
HCN	Se direktiv 2002/32/EF eller GMP+ BA1 <i>Specifikke fodersikkerhedsgrænser</i>	Hørfrø
Fri gossypol	Se direktiv 2002/32/EF eller GMP+ BA1 <i>Specifikke fodersikkerhedsgrænser</i>	Bomuldsfrø
Meldrøje	Se direktiv 2002/32/EF eller GMP+ BA1 <i>Specifikke fodersikkerhedsgrænser</i>	Hvede, rug og triticale

Mykotoxiner	DON ⁶	OTA	ZEA	AFLA
Alle kornsorter, herunder ris	X	X	X	
Majs	X	X	X	X ⁷
Sojabønner			X	

Andre (olie-bærende) frø og bælgfrugter: på basis af risikoanalysen.

5. Prøveudtagningsmetode

I overensstemmelse med GAFTA Sampling Rules nr. 124. Ekstrakrav ud over disse regler er:

Prøveudtagningsposition: - Så tæt som muligt på det modtagende lastrum (helst i flowet)

Instruktioner til personale: - Så meget som muligt direkte fra flowet.
- Brug desinficeret prøveudtagnings ske (sprit)
- Hvis der ikke anvendes en sådan ske, så gem prøven i en beskyttelsespose.

Udstyr: - Personlig hygiejne: brug sterile handsker.
- Opbevar foreløbige prøver i PE-poser (polyethylen)
- Ske – af rustfrit stål.

- Sprit (95 %) til rengøring af skeen med spritflamme
- Flasker: Sterile glas eller PET-rør (polyethylen) på 500 cm³ eller
- Poser: PE-poser på 1,5 liter.

Stikprøver: - Opbevar foreløbige prøver som angivet ovenfor.
- Bland på steril lokation og under sterile forhold.
- Indsend i steril flaske eller pose som beskrevet ovenfor.
- Undgå kontakt med varme / sollys / fugt / udstyr.
- Send stikprøverne med det samme.

Under lastning af fartøjer på indenlandske vandveje, coastere, tog eller vej køretøjer:

- udtages pr. fartøj på indenlandske vandveje, tog, coaster som minimum 20 tilfældige delprøver på maks. 1 kg med 'hænder/skeer'.
- udtages pr. køretøj mindst 10 tilfældige delprøver på maks. 1 kg med 'hænder/skeer'.

De andre arbejdsmetoder skal udledes af ovenfor beskrevne prøveudtagningsmetode. Det grundlæggende princip bør være, at der tages en repræsentativ prøve. Derudover gælder prøveudtagningskravene i GMP+ Feed Safety Assurance module (se GMP+ BA13 *Minimumskrav til prøveudtagning*).

6. Analysemetode

Analyserne udføres af et laboratorium, der er godkendt hertil i henhold til GMP+ FSA module. Se afsnit 3.9 i GMP+ BA10 *Minimumskrav til indkøb*.

7. Korrigerende handlinger

I overensstemmelse med GMP+ kravene.

⁶ DON=Deoxynivalenol; OTA=Ochratoxin A; ZEN=Zearalenon; AFLA B1=Aflatoxin

⁷ Bemærk: Foruden "batch for batch"-kontrol skal de overordnede krav i Protokollen til kontrol af Aflatoxin B1 være opfyldt.

8. Rapportering af analyseresultater

Analyseresultaterne bør mindst én gang om måneden indberettes til GMP+ Monitoring database, således at de kan deles med GMP+ samfundet.

9. Information af kunder

En deltager, der anvender denne protokol, skal efter anmodning informere sin kunde om prøveresultaterne for den leverede batch. Skulle flere analysecertifikater vedrøre en bestemt batch (blandingsbatch), skal alle disse certifikater leveres til kunden.

Forklaring

Generelt

Det er en forudsætning i GMP+ FSA module, at fodermidler kun må erhverves fra GMP+ certificerede virksomheder. For hvert enkelt fodermiddel er der skabt mulighed for, at det kan erhverves fra en ikke-GMP+ certificeret virksomhed på grund af særlige markedsforhold. Køberen skal så opfylde en række supplerende krav. For køb af korn, (olie)frø og bælgfrugter er der lavet en undtagelse til forudsætningen (denne protokol).

Anvendelse

Denne protokol er beregnet til at blive brugt ved køb af korn, (olie)frø og bælgfrugter fra en ikke fuldt (GMP+) certificeret kæde uden for de oprindelige oprindelseslande.

- a. Denne protokol kan ikke anvendes, hvis de pågældende fodermidler kommer fra de såkaldte oprindelige oprindelseslande. Indkøbet af de angivne fodermidler fra disse lande kan kun gøres fra en fuldt (GMP+) certificeret kæde.
- b. En GMP+ certificeret handelsvirksomhed bør, hvis køberen (som afsender) anvender denne protokol, overholde alle andre GMP+ krav end indkøbskravene.

Transport

Transporten af en batch skal, når de (endelige) prøver er udtaget, opfylde de relevante GMP+ transportkrav. Følgende GMP+ standarder er blevet vedtaget med hensyn til sikringen af forskellige former for transport:

- a. GMP+ B4 Transport (*Vej- og jernbanetransport samt befragtning*)
- b. GMP+ B4.3 *Søtransport, indenlands*

Disse standarder findes på GMP+ Internationals websted (www.gmpplus.org). GMP+ transportkravene gælder ved indkøb ifølge denne protokol.

BILAG 6: Gatekeeper-protokol for indkøb af (tidligere) fødevarer

1. Formål

Denne gatekeeper-protokol indeholder krav til indkøb af fødevarer og tidligere fødevarer beregnet til foderbrug fra en ikke-GMP+ FSA- (eller tilsvarende) certificeret fødevarevirksomhed.

2. Definitioner

Term	Beskrivelse
Fødevarer (beregnet til foderbrug)	Færdige fødevareprodukter, der er fremstillet til konsum i fuld overensstemmelse med relevant national lovgivning og mærket som fødevarer af fødevarevirksomheden, men som ikke længere er beregnet til konsum på grund af praktiske, logistiske eller kommercielle årsager, og som ikke udgør nogen sundhedsrisiko, når de anvendes som foder.
Tidligere fødevarer (beregnet til foderbrug)	Halvfabrikata og færdige fødevareprodukter og fødevareingredienser, der er fremstillet til konsum, men ikke mærket som fødevarer af fødevarevirksomheden, og som ikke længere er beregnet til konsum på grund af fremstillingsproblemer eller emballagefejl eller andre mangler, og som ikke udgør nogen sundhedsrisiko, når de anvendes som foder.
Halvfabrikata	Et produkt, der allerede er blevet forarbejdet, men som kræver yderligere forarbejdning til et færdigt fødevareprodukt.
Fødevareingredienser	Ethvert stof, der som sådant eller i en blanding anvendes i fremstillingen eller tilberedningen af en fødevare, og som forekommer i det endelige produkt.
Råvarer til fødevarer	Produkter, som anvendes i fremstillingen eller forarbejdningen af en fødevareingrediens eller halvfabrikata
Biprodukter	Fodermidler, der opstår som et biprodukt i fødevareproduktion, og som hverken er beregnet eller egnet til brug som fødevarer.
Fodertilsætningsstoffer	Stoffer, mikroorganismer og præparater, der ikke er fodermidler eller forblandinger, og som bevidst tilsættes foderstoffer eller vand med henblik på at opnå en eller flere af følgende funktioner. Fodertilsætningsstoffet skal <ol style="list-style-type: none"> påvirke foderstoffets egenskaber positivt, påvirke animalske produkters egenskaber positivt, påvirke farverne hos akvariefisk og stuefugle positivt, opfylde dyrs ernæringsbehov, påvirke den miljømæssige effekt af animalsk produktion positivt, påvirke animalsk produktion, ydelse eller velfærd positivt især ved påvirkning af mave-tarmbakterier eller fordøjeligheden af foderstoffer, eller have en coccidiostatisk eller histomonostatisk virkning.
Forbudte produkter	Produkter, som hverken er beregnet eller egnet til konsum, og/eller produkter, som det er forbudt at sætte i omløb og anvende i foder som angivet i GMP+ BA3 <i>Minimumskrav negativliste</i> .

3. Anvendelsesområde

3.1 Produkter og oprindelse

Denne protokol gælder for:

- fødevarer (beregnet til foderbrug) som defineret i afsnit 2 fra et hvilket som helst oprindelsesland
- tidligere fødevarer (beregnet til foderbrug) som defineret i afsnit 2 fra et hvilket som helst oprindelsesland

Denne protokol kan ikke anvendes til indkøb af følgende produkter:

- Råvarer til fødevarer som defineret i afsnit 2
- Biprodukter, der stammer fra fødevareindustrien (f.eks. roesnitter, mask fra ølfremstilling osv.), og som fremstilles til foder.
- fodertilsætningsstoffer som defineret i afsnit 2
- forbudte produkter som defineret i afsnit 2

Vejledning

- Bemærk: det er ikke meningen, at denne protokol skal anvendes til indkøb af produkter, som der allerede er fastlagt indkøbskrav for andre steder i GMP+ BA10 *Minimumskrav for indkøb*, f.eks. mejeriråvarer (fødevarekvalitet) og palmeolie.

3.2 Virksomheder

Denne protokol gælder for den GMP+ deltager:

- som indkøber (tidligere) fødevarer beregnet til foderbrug direkte fra en ikke-GMP+ FSA- (eller tilsvarende) certificeret fødevarevirksomhed. Denne fødevarevirksomhed har som minimum en skriftlig HACCP-plan, der er baseret på HACCP-principperne, og som omfatter styring af de risici, som vedrører den pågældende (tidligere) fødevarer, der indkøbes, og
- som er certificeret til et produktionsanvendelsesområde, der omfatter forarbejdning af den pågældende (tidligere) fødevarer til et foderstof.

Protokollen kan også anvendes af en deltager, der er certificeret til et anvendelsesområde for handel under visse betingelser. Se punkt 4.7.3 for at få mere at vide om betingelserne.

Vejledning

Hermed menes en fødevarevirksomhed, som ikke er certificeret i henhold til GMP+ Internationals ordning eller en af følgende ordninger: FEMAS, FCA, EFISC-GTP og QS.

Denne protokol gælder ikke, hvis (tidligere) fødevarer beviseligt stammer fra en GMP+ FSA- (eller tilsvarende) certificeret fødevarevirksomhed. Den GMP+ FSA-certificerede fødevarevirksomhed skal sørge for at få produktionen af (tidligere) fødevarer beregnet til foderbrug ind under anvendelsesområdet for virksomhedens GMP+ certifikat, hvis virksomheden ønsker at sælge de (tidligere) fødevarer til GMP+ deltagere.

Bemærk: indkøb af (tidligere) fødevarer er kun muligt med GMP+ Internationals godkendelse. GMP+ deltageren skal søge om dispensation for at kunne indkøbe (tidligere) fødevarer.

Først når GMP+ International har givet GMP+ deltageren en sådan dispensation, kan GMP+ deltageren indkøbe (tidligere) fødevarer fra en ikke-GMP+ FSA- (eller tilsvarende) certificeret fødevarevirksomhed.

Vejledning

Der kan søges om godkendelse ved at udfylde dispensationsformularen, som findes på GMP+ portalen.

4. Krav til gatekeeperen

4.1 Generelt

(Tidligere) fødevarer beregnet til foderbrug skal overholde relevant foderstoflovgivning og relevante GMP+ FSA-krav. Det er op til den deltager, der indkøber (tidligere) fødevarer, at garantere, at al relevant foderstoflovgivning og alle relevante GMP+ FSA-krav overholdes.

Vejledning

Alle (tidligere) fødevarer, som anvendes i foder, anses for at være fodermidler. Deltageren skal sikre, at de (tidligere) fødevarer, som indkøbes eller modtages, er omfattet af en (generisk) risikovurdering (FSP). Dette krav gælder ikke for fødevarer bestemt til konsum.

Hvis en deltager ønsker at indkøbe en tidligere fødevarer, for hvilken der ikke eksisterer en (generisk) risikovurdering i GMP+ Internationals Feed Support Products (FSP), eller hvis deltageren er usikker på, hvorvidt ovennævnte krav gælder for det produkt, som deltageren ønsker at indkøbe, skal deltageren kontakte GMP+ International (info@gmpplus.org) for at få yderligere oplysninger.

4.2 Anvendelse af HACCP-principper

Deltageren skal foretage en risikovurdering for hver leverende fødevarevirksomhed for hver (tidligere) fødevarer (eller gruppe af (tidligere) fødevarer). Denne risikovurdering skal være baseret på de HACCP-principper, som er fastsat i den B-standard, der gælder for den deltager, der anvender denne protokol.

Risikovurderingen skal omfatte alle operationer og aktiviteter fra den oprindelige produktion af de (tidligere) fødevarer, herunder ingredienser/råvarer, frem til levering til den deltager, der indkøber de (tidligere) fødevarer, og skal omhandle og styre alle risici relateret til de (tidligere) fødevarer.

Resultaterne af denne risikovurdering skal indføres i et fodersikkerhedsdatablad (Feed Safety Data Sheet – FSDS). Se afsnit 4.6 nedenfor.

4.3 Leverandørvurdering

4.3.1 Skrivebordsstudie

Der skal foretages et skrivebordsstudie for hver leverende fødevarevirksomhed for hver (tidligere) fødevarer (eller gruppe af (tidligere) fødevarer).

Gatekeeperen skal indsamle og vurdere så mange oplysninger som muligt om:

- leverandøren
- de (tidligere) fødevarer: en komplet specifikation/FSDS
- produktionsprocessen:
  - en entydig procesbeskrivelse/procesdiagram
  - hvilke råvarer og forarbejdningshjælpstoffer, der anvendes
  - andre aktiviteter eller forhold (transport, oplagring)

Vejledning:

Oplysninger skal som minimum fokusere på sikkerhedsaspekter og skal omfatte

- *førproduktionsfaserne for de (tidligere) fødevarer, for så vidt disse er relevante for at kunne identificere og vurdere mulige risici. Dette kan omhandle (produktionen af) råvarer, anvendelsen af forarbejdningshjælpstoffer og teknologiske tilsætningsstoffer, der anvendes til fremstillingen af fodermidlet.*
- *alle postproduktionsaktiviteter for de (tidligere) fødevarer frem til levering til gatekeeperen, herunder transport, (midlertidig) oplagring, ompakning mv.*

Det er en god idé at anvende spørgeskemaer, så oplysningerne indsamles på en struktureret måde.

- resultaterne af leverandørens risikovurdering
  - Risiciene: Hvad er de identificerede risici i forbindelse med produktionsprocessen?
  - Kontrollerne: Hvilke kontrolforanstaltninger er der truffet?
  - Kontrolovervågningen: Hvilken kontrolovervågning bliver der foretaget?
- garantier:
  - Er der implementeret en sikkerhedsstandard?
  - Hvilken certificering har leverandøren?
- andre relevante oplysninger.

4.3.2 Leverandøraudit

Deltageren skal hvert år foretage en leverandøraudit hos fødevarevirksomheden. Hvis fødevarevirksomheden er certificeret til BRC, herunder Modul 9, er 1 audit hvert andet år tilstrækkeligt.

Deltageren skal under alle omstændigheder foretage en audit før den første levering af (tidligere) fødevarer (eller gruppe af (tidligere) fødevarer) og i tilfælde af væsentlige ændringer i produkt- og/eller produktionsprocessen.

En deltager, der ønsker at foretage en leverandøraudit, men som ikke råder over kvalificerede leverandørauditorer, kan uddelegere gennemførelsen af disse audit. Se Bilag 1 for at få oplysninger om leverandørauditorens kvalifikationer.

4.4 Prøveudtagning og kontrolovervågning

Der skal udtages prøver af (tidligere) fødevarer i tilstrækkelig mængde efter en procedure, der er fastlagt på forhånd af deltageren, og disse prøver skal opbevares. Prøveudtagning skal foretages i overensstemmelse med de krav, der er fastlagt i den GMP+ B-standard, der gælder for den deltager, der anvender denne protokol.

Der skal udarbejdes og implementeres en skriftlig kontrolovervågningsplan, som især skal indeholde kontrollen af kritiske punkter i produktionsprocessen. Kontrolovervågning skal foretages i overensstemmelse med de HACCP-principper, der er fastlagt i den GMP+ B-standard, der gælder for den deltager, der anvender denne protokol.

4.5 Witness-audit (tredjepartsaudit)

Deltageren accepterer fuldt ud, at leverandørauditten verificeres af deltagerens certificeringsorgan.

Certificeringsorganets auditor er uafhængig af den auditerede leverandør.

Der foretages ikke en witness-audit under den indledende leverandøraudit, der udføres af deltageren hos leverandøren.

Minimumsantallet af witness-audit pr. år afhænger af antallet af leverandører, der er sikret af deltageren, og beregnes som følger:

- 1-10 leverandører = 1 witness-audit hvert tredje år
- 11-50 leverandører = 1 witness-audit hvert andet år
- 51-100 leverandører = 1 witness-audit om året
- Over 100 leverandører = 2 witness-audit om året

Certificeringsorganets auditor udvælger i samråd med deltageren og på baggrund af de foreliggende risici de leverandører, der skal auditeres. Logistik bør være et vigtigt udvælgelseskriterium.

Der kræves ikke en witness-audit, hvis leverandørauditten foretages af en kvalificeret auditor fra et certificeringsorgan.

4.6 Registreringer

Deltageren skal i samarbejde med leverandøren udarbejde et fodersikkerhedsdatablad (en FSDS) for hvert produkt og for hver leverandør. Det kan også være et andet dokument (f.eks. en specifikation eller en aftale), forudsat at dette dokument indeholder de samme elementer som FSDS'en. Der findes et eksempel på en FSDS i GMP+ D2.6 *Guidance documents for specific GMP+ application* & [internet side](#).

Både deltageren og den ikke-GMP+ FSA- (eller tilsvarende) certificerede fødevarer virksomhed er ansvarlige for, at FSDS'en eller et tilsvarende dokument udarbejdes. FSDS'en eller et tilsvarende dokument skal underskrives af begge parter. I tilfælde af ændringer i produktet og/eller produktionsprocessen skal FSDS'en revideres og opdateres. Dette skal som minimum foretages én gang hvert tredje år.

Vejledning

FSDS'en har til formål at give oplysninger om (tidligere) fødevarer med henblik på at vurdere mulige risici og beslutte, hvordan fødevarerne anvendes korrekt i foder.

FSDS'en giver en beskrivelse og specifikation af de (tidligere) fødevarer beregnet til foder (inklusive identifikations- og produktionsdata, herunder oplysninger fra HACCP-analyse, anvendte ingredienser, angivelse af kemisk sammensætning, relevante produktstandarder, instruktion om oplagring og transport, mærkning, kontrol, etc.).

FSDS'en indeholder en erklæring om, at den (tidligere) fødevarer blev fremstillet i overensstemmelse med et HACCP-system; et kvalitetssystem, som er HACCP-certificeret eller som minimum baseret på en skriftlig HACCP-plan. Dette kan være en erklæring fra fødevarer virksomheden selv, men det foretrækkes, at erklæringen ledsages af et uafhængigt bevis som f.eks. et certifikat. Et andet vigtigt element i FSDS'en er en angivelse af årsagen til, at den (tidligere) fødevarer sættes på fodermarkedet.

Deltageren har en skriftlig aftale (kontrakt) med fødevarer virksomheden om de rettigheder og forpligtelser, der gælder for at kunne garantere opfyldelse af kravene som angivet i denne protokol.

4.7 Andet4.7.1 Oplysninger

Hver indkøbt batch af (tidligere) fødevarer beregnet til foderbrug skal ledsages af et handelsdokument, som henviser til FSDS'en eller et tilsvarende dokument.

4.7.2 Forarbejdning

Den deltager, der indkøber (tidligere) fødevarer, der endnu ikke er egnet som fodermiddel, skal først forarbejde produktet til et fodermiddel. Der skal foretages en valideret behandling eller rensning for at fjerne fysiske urenheder (f.eks. glas, plast, metal), før de (tidligere) fødevarer kan anvendes som foder. Behandlingen eller rensningen skal være i overensstemmelse med ordningens krav.

4.7.3 Videre salg

Videre salg af (tidligere) fødevarer, der skal gennemgå en valideret behandling eller rensning for at fjerne fysiske urenheder (f.eks. glas, plast, metal), før de kan anvendes som foder, er (undtagelsesvis) muligt på følgende betingelser:

- Under anvendelsesområdet "Handel";
- Til en virksomhed med et produktionsanvendelsesområde, der omfatter videreforarbejdning til et fodermiddel;
- Der foreligger en klar aftale mellem denne 'gatekeeper' og den endelige producent; denne aftale skal afgive garantier, hvad angår ansvarsområderne for indkøb i overensstemmelse med denne protokols krav, og hvad angår korrekt forarbejdning til et fodermiddel;

- Alle relevante oplysninger om den nødvendige forarbejdning af den pågældende (tidligere) fødevare til et fodermiddel skal tilvejebringes (= den pågældende (tidligere) fødevare ledsages af FSDS'en og alle de nødvendige oplysninger i henhold til kravene fastsat i Bilag VIII i forordning (EF) nr. 767/2009.)
- Den part, der forarbejder den pågældende (tidligere) fødevare, skal være involveret i leverandørauditoren af den pågældende fødevarevirksomhed.

Bilag 1 Leverandørauditorens kvalifikationer

Element	Krav til leverandørauditoren
Uddannelse/træning	<p>Relevant uddannelse/træning inden for landbrugs- eller fødevarer.</p> <p>Træning til intern auditor eller anden tilsvarende auditortræning i metoder og teknikker, hvis formål er at vurdere systemer til styring af fodersikkerheden (feed safety management systems).</p>
Viden	<p>Viden om:</p> <ul style="list-style-type: none"> - HACCP-foder og HACCP-fødevarer (risikostyring) - Forudsætningsprogrammer (prerequisites programs – PRP'er) relateret til (tidligere) fødevarer beregnet til foderbrug; og - Egen fodercertificeringsordning; og - Foderstoflovgivning og/eller fødevarelovgivning
Erhvervserfaring	<p>Min. 1 års erhvervserfaring i fødevare-/foderindustrien i en relevant stilling (f.eks. kvalitetssikring eller indkøb af (tidligere) fødevarer.</p>
Uafhængighed/upartiskhed	<p>Leverandørauditoren skal have en stilling, som er uafhængig af leverandøren og fodervirksomhedens kommercielle aktiviteter. Dette skal afspejles i leverandørauditorens stillingsbeskrivelse og virksomhedens organisationsdiagram.</p> <p>Leverandørauditoren skal overholde den strenge gennemførelse af gatekeeper-protokollen.</p>
Outsourcing af leverandøraudit	<p>En gatekeeper, der ønsker at foretage en leverandøraudit, men som ikke råder over kvalificerede leverandørauditører, kan uddelegere gennemførelsen af disse audit.</p>

BILAG 7: Gatekeeper-protokol for indkøb af GMQ Palmeolie

1. Anvendelsesområde

Gatekeeper-protokollen for palmeolie kan anvendes til indkøb af normal, "mainstream" rå, raffineret og/eller fraktioneret palmeolie og palmekerneolie af god handelsmæssig kvalitet (GMQ) som defineret i EU's fortegnelse over fodermidler 68/2013 under nr. 2.20.1) af ikke-GMP+ certificeret oprindelse.

1.1 Virksomheder

Denne protokol gælder for virksomheder, der modtager CIF-leverancer af rå, raffineret og/eller fraktioneret palme(kerne)olie.

1.2 Produkter

Rå, raffineret og/eller fraktioneret palme(kerne)olie, i det følgende kaldet 'palmeolie'. Se også afsnit 2.

Vejledning:

Det vil sige fedtstoffer og olier fra palme(kerne)olieindustrien. Disse kan være råolier og -fedtstoffer eller også fraktionerede (oleiner og steariner) og raffinerede olier og fedtstoffer. Denne protokol kan ikke anvendes til de resterende fraktioner såsom sure palmeolier - fedtsyredestillater.

2. Generelle betingelser

Den palmeolie, der falder ind under denne protokol, skal være af god handelsmæssig kvalitet (GMQ) som fastsat i FOSFA-kontrakter. Denne protokol gælder for CIF-kontraktnumrene 53, 54, 80 og 81 (FOSFA).

GMQ skal påvises og verificeres (ved hjælp af FFA% og dokumentation; se henholdsvis afsnit 3 og 4).

1. Ved FOB (free on board – frit ombord) i lastningshavn maks. 7 %
2. Ved CIF (cost, insurance and freight – omkostninger, forsikring og fragt) i ankomsthavn maks. 10 %.

Hvis FFA-niveau er over 10 % i ankomsthavnen, kan denne protokol ikke bruges.

3. Særlige betingelser

Ved overholdelse af de krav, der er fastsat i denne protokol, skal det kunne garanteres, at det er sikkert at anvende den pågældende palmeolie til foder.

3.1 Sikkerhedskrav

Under søtransport gælder de regler, som er fastsat i manualen "FOSFA Qualifications and Operational Procedures for Ships Engaged in the Carriage of Oils and Fats in Bulk for Edible and Oleo-Chemical Use".

Reglerne fra FOSFA-manualen danner grundlaget for FOSFA-kontrakterne nr. 53, 54, 80 og 81 om CIF-levering af palmeolie. Med hensyn til kvalitet omfatter disse regler blandt andet:

- b. forpligtelsen til, at de leverede batches skal være af god handelsmæssig kvalitet ("GMQ")
- c. brugen af damp og varmt vand som opvarmningsmiddel
- d. effektiv rengøring af skibstanke i henhold til FOSFA-bestemmelserne og -driftsprocedurerne for skibe, der fragter olier og fedtstoffer i bulk
- e. på- og aflæsningsinspektion udført af FOSFA-certificerede inspektører
- f. prøveudtagning i overensstemmelse med afsnit 3.5
- g. sporing tilbage til landtanke i eksporthavnene
- h. foregående læs i søgående fartøjer:
  1. I lastrum af rustfrit stål, eller som er dækket med epoxyharpiks eller med en teknisk tilsvarende belægning, skal det sidste læs, som er transporteret i tanken, være en fødevarer eller fremgå af EU-listen over tilladte foregående læs (se EU-direktiv 852/2004 som ændret ved Kommissionens direktiv 579/2014).
  2. Hvis palmeolien transporteres i et fartøj med tanke af andre materialer end de ovenfor specificerede, skal de foregående tre læs, som er transporteret i tanken, være fødevarer eller fremgå af EU-listen over tilladte foregående læs (se EU-direktiv 852/2004 som ændret ved Kommissionens direktiv 579/2014).

3.2 Dokumentation

Den virksomhed, der har importeret palmeolie efter denne protokol, skal kunne fremlægge dokumentation for, at palmeolien er importeret i henhold til FOSFA-kontrakter og -krav. Denne dokumentation skal anvendes i forbindelse med auditering og certificering. Som foreskrevet i FOSFA-kontrakterne skal følgende dokumenter være tilgængelige:

- FOSFA-kontrakt (kort form)
- Konnossement
- FOSFA Certificate of Compliance, Cleanliness and Suitability of Ship's Tank
- Analysecertifikat, både på afskibningstidspunktet og i ankomsthavnen i destinationslandet

Vejledning:

Se eksempler på disse dokumenter i GMP+ D2.6 'Vejledningsdokumenter for specifikke GMP + anvendelsen'

3.3 Analyse i lastningshavn

GMQ skal påvises ved hjælp af FFA-analyse. For hvert søgående fartøj i lastningshavnen skal der foretages en FFA-analyse af den pågældende batch. På lastningstidspunktet må FFA ikke overstige 7 %.

3.4 Analyse i ankomsthavn

Når et søgående fartøj ankommer til ankomsthavnen i destinationslandet, skal der foretages en analyse for følgende stoffer:

Stof	Dieselolie		
Kassationsgrænse	25 mg/kg (ppm) af kulbrinte-forbindelser (C10-C24) beregnet som dieselolie	eller	400 mg/kg (ppm) af kulbrinter (C10-C40)
Analysemetode	GC-MS		GC-FID
Inspektionshyppighed	Hver batch		Hver batch

Stof	Pesticidrester
Kassationsgrænse	Maksimalgrænseværdier for pesticider som fastsat i Rådets forordning (EF) nr. 396/2005 og direktiv 2002/32/EF
Inspektionshyppighed	Hvert halve år

Stof	Dioxin og dioxinlignende PCB'er
Kassationsgrænse	0,75 ng WHO-PCDD/F-TEQ/kg for dioxin 1,5 ng WHO-PCDD/FPCB-TEQ/kg for dioxinlignende PCB'er
Inspektionshyppighed	En gang hver 3. måned, forskellig oprindelse

Stof	Tungmetaller
Kassationsgrænse	Bly: 10 mg/kg Cadmium: 1 mg/kg Arsen: 2 mg/kg Kviksølv: 0,1 mg/kg
Inspektionshyppighed	På grundlag af en risikoanalyse, men mindst en gang om året

Stof	Frie fedtsyrer (FFA)
	I ankomsthavn maks. 10 %
Inspektionshyppighed	Hver batch

3.5 Prøveudtagningsmetode

Prøveudtagning i overensstemmelse med NEN-EN-ISO-metode 5555.

3.6. Analysemetode

Alle analyser skal udføres af et laboratorium, som er godkendt hertil i overensstemmelse med GMP+ FSA module. Se afsnit 3.9 i GMP+ BA10 *Minimumskrav til indkøb*.

3.7 Levering af resultater

Analyseresultaterne bør mindst én gang i kvartalet indberettes til GMP+ Monitoring database, således at de kan deles med GMP+ samfundet.

BILAG 9: Gatekeeper-protokol for transport

1. Introduktion

Denne protokol gælder for GMP+ certificerede producenter og handelsvirksomheder (herefter benævnt deltagere), som har til hensigt at bruge ikke-certificerede transportvirksomheder til transport af de GMP+ produkter, der er angivet i punkt 2 ad vej eller ad indenlandske vandveje.

Denne protokol angiver krav til sikring af ikke-certificeret transport uden for såkaldte A-lande. Yderligere oplysninger fremgår af punkt A og B.

Bemærk: Denne protokol gælder ikke for transport af ubehandlede landbrugsprodukter udført af producenten selv. De relevante krav til denne situation er fastsat i dette dokumentets bilag 4.

2. GMP+ produkter

GMP+ sikret foder og foderingredienser beregnet til GMP+ certificerede virksomheder.

3. Anvendelse

I en række europæiske lande er et stort antal transportører certificeret via deltagelse i GMP+ FSA module, men også via deltagelse i tilsvarende godkendte ordninger. I disse såkaldte A-lande (se afsnit A og B) må der kun bruges certificeret transport til transport af GMP+ produkter, og denne protokol kan ikke længere anvendes.

Hvis oprindelsesstedet ligger uden for et af disse A-lande, men destinationen er en GMP+ certificeret virksomhed inden for et af disse A-lande, skal transporten også være certificeret.

Afsnit A: Gatekeeper-protokol for vejtransport

Denne protokol kan altså kun anvendes til at sikre vejtransport uden for disse A-lande.

A-lande for vejtransport
- Østrig (fra 01.01.2019)
- Holland
- Belgien
- Frankrig
- Polen
- Tyskland
- Storbritannien
- Tjekkiet

Som en undtagelse kan denne protokol også anvendes inden for disse A-lande til transport af ubehandlede landbrugsprodukter under høst og transport af hø og halm. Særlige betingelser, som er fastsat i denne protokol, skal være opfyldt.

Kravene til vejtransport er sammenfattet i følgende tabel.

Oprindelse	Destination	Transport	En undtagelse for	Punkter, der kan anvendes
A-lande	A-lande	Certificeret	Høstperiode, gatekeeper-protokol afsnit A	§A4; §A5.1; §A6
			Hø og halm, gatekeeper-protokol, afsnit A	§A4; §A5.2; §A6
A-lande	Andre	Certificeret	Høstperiode, gatekeeper-protokol afsnit A	§A4; §A5.1; §A6
			Hø og halm, gatekeeper-protokol, afsnit A	§A4; §A5.2; §A6
Andre lande	A-lande	Certificeret	Høstperiode, gatekeeper-protokol afsnit A	§A4; §A5.1; §A6
			Høstperiode, gatekeeper-protokol afsnit A	§A4; §A5.1; §A6
Andre lande	Andre lande	Certificeret eller Gatekeeper (denne protokol, afsnit A4)		

Hvert år vurderer GMP+ International sammen med de involverede parter, hvordan certificeringen af vejtransport skrider frem i forskellige lande, og der fastsættes muligvis en slutdato for anvendelsen af denne protokol i disse lande.

A4. Generelle krav

Deltageren garanterer, at ikke-godkendte transportvirksomheder, der transporterer GMP+ produkter, overholder GMP+ kravene.

Når der benyttes ikke-certificerede transportvirksomheder, skal deltageren anvende kravene i dette afsnit.

A4.1 Generelt

- Deltageren indgår en kvalitetssikringsaftale med den ikke-certificerede transportør, der dækker rettigheder og forpligtelser i forbindelse med sikringen af GMP+ kravene.
- Den transportvirksomhed, der er indgået en kvalitetssikringsaftale med, skal være grundigt instrueret i de relevante krav til transporten (rengøring og/eller desinfektion i overensstemmelse med IDTF, journalføring som en del af T&T, hvad der skal gøres, hvis der findes en afvigende last etc.). Dette bør yde garantier, der svarer til GMP+'s med hensyn til transport af GMP+ produkter.
- Overholdelse af de indgåede aftaler kontrolleres af deltageren ved hjælp af en inspektion.

A4.2 Indledende inspektion

Deltageren bør have indsigt i følgende oplysninger om de lastrum, der skal anvendes:

- a. En registrering for hvert lastrum med oplysninger om som minimum de 3 foregående læs. Hvis der er transporteret forbudte læs, skal lastrummet frigives til transport af foderprodukter i overensstemmelse med frigivelsesproceduren.
- b. Oplysninger for hvert lastrum om den rengøring og desinfektion, der udføres. Rengøring og desinfektion skal som minimum opfylde kravene i IDTF.

Deltageren foretager en indledende inspektion til at verificere ovenstående. Hvis resultatet af inspektionen er tilfredsstillende, godkendes lastrummet til transport af GMP+ produkter.

Hvis de nødvendige oplysninger ikke foreligger, skal lastrummet frigives i overensstemmelse med frigivelsesproceduren i afsnittet *Procedurer* på IDTF's websted, før transport af GMP+ certificerede foderstoffer og foderingredienser.

Denne inspektion skal udføres af en "læsningsinspektør". En "læsningsinspektør" er en stilling, som er beskrevet i deltagerens kvalitetssystem. Denne rolle varetages af en medarbejder, som på baggrund af træning og erfaring har den viden og de kvalifikationer, som er nødvendige for at kunne foretage en inspektion af et lastrum med det formål at vurdere, om lastrummet er egnet til læsning af foder. Hvis en deltager ikke har sin egen læsningsinspektør, kan en sådan lejes hos et uafhængigt certificeringsorgan eller inspektionsbureau. Læsningsinspektøren skal naturligvis opfylde de opstillede kriterier.

De anvendte lastrum skal entydigt registreres i feed safety management systemets dokumentation.

A4.3 Periodisk inspektion

I den periode, hvor den indgåede kvalitetssikringsaftale er gældende, skal deltageren regelmæssigt tjekke følgende oplysninger med hensyn til transportørerne:

- a. Oplysninger for hvert lastrum om den rengøring og desinfektion, der udføres.
- b. Oplysninger om den rengøringsinspektion, der blev foretaget forud for læsningen af lastrummet.
- c. Oplysninger om de inspektioner, der er foretaget for hvert enkelt lastrum.

A5. Supplerende krav

Ud over de generelle krav skal deltageren samtidig opfylde særlige krav ved sikring af transport af ubehandlede landbrugsprodukter under høst samt transport af hø og halm.

A5.1 Transport af ubehandlede landbrugsprodukter under høst

Det er tilladt at anvende ikke-certificeret transport til transport af ubehandlede landbrugsprodukter under høst i maksimalt 90 dage pr. år, som også kan være 90 ikke-sammenhængende dage, hvis det drejer sig om:

- a. transport direkte fra avleren;
- b. intern transport mellem lagre.

A5.2 Transport af hør og halm

Til transport af hør og halm forbliver det tilladt at anvende ikke-certificeret transport på følgende betingelser:

- a. Kun lastbiler med lad/gardinsider kan anvendes. Lastbilen skal være ren og tør, helt tømt og uden rester og lugt fra tidligere læs.
- b.
  1. Leveringsadressen kan kun være en GMP+ certificeret virksomhed, hvor en kvalificeret medarbejder kontrollerer produkterne og lastningen, og/eller,
  2. den GMP+ certificerede deltager, som anvender denne gatekeeper-protokol, sørger for, at køretøjet ved pålæsning af høet/halmen kontrolleres af læsseren (lastestedet). Denne vurdering dokumenteres af en skriftlig aftale (se GMP+ D2.6 *Guidance documents for specific GMP+ application* & [website](#) for et eksempel på en skriftlig aftale).
I tilfælde af afvigelser stoppes pålæsningsprocessen, og den GMP+ certificerede deltager underrettes.
Den underskrevne skriftlige aftale skal opbevares i deltagerens administrative arkiv i mindst tre år.

A6. Registrering af de transportvirksomheder, der er indgået kvalitetssikringsaftale med ⁸

En GMP+ certificeret deltager, der anvender denne protokol skal registrere navn, adresse og hjemsted på alle de transportører, han har indgået en kvalitetssikringsaftale med, i GMP+ Internationals database over virksomheder. Deltageren er ansvarlig for at holde oplysningerne opdaterede.

---

⁸ Af tekniske årsager er det i øjeblikket ikke muligt at registrere transportører, der er indgået kvalitetssikringsaftaler med, i GMP+ Internationals database over virksomheder. Dette krav vil træde i kraft med tiden. Virksomheder og CO'er vil blive orienteret.

Afsnit B: Gatekeeper-protokol for transport ad indenlandske vandveje (NYT)

Denne protokol kan kun anvendes til at sikre transport ad indenlandske vandveje uden for disse A-lande.

A-lande, hvad angår transport ad indenlandske vandveje
- Østrig (fra 01.01.2019)
- Belgien
- Tjekkiet
- Tyskland
- Frankrig
- Polen
- Holland

Kravene til transport ad indenlandske vandveje er sammenfattet i nedenstående tabel:

Oprindelse	Destination	Pramme
A-lande	A-lande	Certificeret
A-lande	Andre	Certificeret
Andre lande	A-lande	Certificeret
Andre lande	A-lande	Certificeret
Andre lande	Andre lande	Certificeret eller Gatekeeper (denne protokol, afsnit B)

B4. Generelle krav

Deltageren garanterer, at ikke-certificerede pramme, som transporterer GMP+ produkter, overholder GMP+ kravene.

Når der benyttes ikke-certificerede pramme, skal deltageren anvende kravene indeholdt i dette afsnit.

B4.1 Generelt

- Deltageren indgår en kvalitetssikringsaftale med ejeren af den ikke-certificerede pram, der dækker rettigheder og forpligtelser i forbindelse med sikringen af GMP+ kravene.
- Ejeren af en kvalitetssikret pram skal være grundigt instrueret i de relevante transportkrav (rengøring og/eller desinfektion i overensstemmelse med GMP+ B4.3 *Nærsøtransporter og transport ad indenlandske vandveje*, Bilag 1, journalføring som en del af T&T, hvad der skal gøres i tilfælde af en afvigende last etc.). Dette bør yde garantier, der svarer til GMP+ Internationals med hensyn til transport af GMP+ produkter.
- Overholdelse af de indgåede aftaler kontrolleres af deltageren ved hjælp af en inspektion.

B4.2 Indledende inspektion

Deltageren bør have indsigt i følgende oplysninger om de lastrum, der skal anvendes:

- a. En registrering for hvert lastrum med oplysninger om som minimum de 3 foregående læs. Hvis der er transporteret forbudte læs, skal lastrummet frigives til transport af foderprodukter i overensstemmelse med frigivelsesproceduren for transport ad indenlandske vandveje indeholdt i afsnittet *Procedurer* på IDTF's websted.
- b. Oplysninger for hvert lastrum om den rengøring og desinfektion, der udføres. Rengøring og desinfektion skal som minimum opfylde kravene indeholdt i GMP+ B4.3 *Nærsøtransporter og transport ad indenlandske vandveje*, Bilag 1.

Deltageren skal sørge for, at den indledende LCI udføres af det CO [Kontrolorganisation], som er certificeret (ISO 17020 eller tilsvarende) til dette formål, i overensstemmelse med GMP+ kravene. Hvis resultatet af inspektionen er tilfredsstillende, godkendes lastrummet til transport af GMP+ produkter.

Hvis de nødvendige oplysninger ikke foreligger, skal lastrummet frigives i overensstemmelse med frigivelsesproceduren for transport ad indenlandske vandveje før transport af GMP+ sikrede foderstoffer og foderingredienser.

De anvendte lastrum skal entydigt registreres i den dokumentation, som er indeholdt i deltagerens feed safety management system.

B5. Registrering af de kvalitetssikrede pramme⁹

En GMP+ certificeret deltager, der anvender denne protokol, skal registrere navn, adresse og hjemsted på alle ejere af pramme sammen med navnene på de pramme, som han har kvalitetssikret, i GMP+ Internationals database over virksomheder. Deltageren er ansvarlig for at holde oplysningerne opdaterede.

---

⁹Af tekniske årsager er det i øjeblikket ikke muligt at registrere kvalitetssikrede transportører i GMP+ Internationals database over virksomheder. Dette krav vil træde i kraft med tiden. Virksomheder og CO'er vil blive underrettet.

BILAG 10: Gatekeeper-protokol for oplagring og omladning

1. Introduktion

Denne protokol gælder for GMP+ certificerede producenter og handelsvirksomheder (herefter benævnt deltagere), som har til hensigt at bruge ikke-certificerede virksomheder til oplagring og omladning af de GMP+ produkter, der er angivet i afsnit 2.

Denne protokol angiver krav til sikring af ikke-certificeret oplagring og omladning uden for såkaldte A-lande. Yderligere oplysninger fremgår af afsnit 3.

2. GMP+ produkter

GMP+ sikret foder og foderingredienser beregnet til GMP+ certificerede virksomheder.

3. Anvendelse

I en række europæiske lande er et stort antal oplagrings- og omladningsvirksomheder certificeret via deltagelse i GMP+ FSA module, men også via deltagelse i tilsvarende godkendte ordninger. I disse såkaldte A-lande (se tabellen nedenfor) må der fra den 1. januar 2016 kun bruges certificerede virksomheder til oplagring og omladning af GMP+ produkter, og denne protokol kan dermed ikke anvendes.

A-lande
- Holland
- Belgien
- Tyskland
- Storbritannien

Denne protokol kan dermed kun anvendes til at sikre oplagring og omladning uden for disse A-lande.

Som en undtagelse kan denne protokol også anvendes inden for disse A-lande i følgende tilfælde:

- Bulkoplagring hos avleren umiddelbart efter høst af vegetabiliske primærprodukter.
- Ved midlertidig bulkoplagring (mindre end 6 på hinanden følgende måneder) eller ved omladning umiddelbart efter høst af vegetabiliske primærprodukter.
- Ved oplagring og omladning af emballerede foderstoffer.

Særlige betingelser, som er fastsat i kapitel 4 og 5 i denne protokol, skal være opfyldt.

Hvert år vurderer GMP+ International sammen med de involverede parter, hvordan certificeringen af oplagring og omladning skrider frem i forskellige lande, og der fastsættes muligvis en slutdato for anvendelsen af denne protokol i disse lande.

4. Generelle krav

Deltageren garanterer, at ikke-certificerede virksomheder, der oplagrer og omlader GMP+ produkter, overholder GMP+ kravene.

Når der benyttes ikke-certificerede oplagrings- og omladningsvirksomheder, skal deltageren anvende kravene i dette afsnit.

4.1 Generelt

- a. Deltageren indgår en kvalitetssikringsaftale med den ikke-certificerede oplagrings- og omladningsvirksomhed, der dækker rettigheder og forpligtelser i forbindelse med sikringen af GMP+ kravene.
- b. Deltageren bør konstatere, at oplagrings- og omladningsvirksomheden overholder alle gældende lovmæssige forpligtelser vedrørende foder.¹⁰
- c. Kvalitetssikrede oplagrings- og omladningsvirksomheder skal være grundigt instrueret i de relevante krav (hygiejne, journalføring som en del af T&T, skadedyrsbekæmpelse, hvad der skal gøres, hvis der findes afvigende foderprodukter etc.). Dette bør yde garantier, der svarer til GMP+'s med hensyn til oplagring og omladning af GMP+ produkter.

4.2 Indledende inspektion

Deltageren foretager en indledende inspektion hos den ikke-certificerede oplagrings- og omladningsvirksomhed for at verificere ovenstående. Hvis resultatet af inspektionen er tilfredsstillende, godkendes stedet til oplagring og omladning af GMP+ produkter.

Inspektionen skal udføres af en medarbejder, som på baggrund af træning og erfaring har den viden og de kvalifikationer, som er nødvendige for at kunne foretage en inspektion af et område med det formål at vurdere, om det er egnet til oplagring og omladning af foderstoffer. Der kan også lejes en inspektør fra et uafhængigt certificeringsorgan eller inspektionsbureau. Inspektøren skal naturligvis opfylde de opstillede kriterier.

4.3 Periodisk inspektion

I den periode, hvor den indgåede kvalitetssikringsaftale er gældende, skal deltageren regelmæssigt tjekke, om de indgåede aftaler overholdes.

5. Registrering af oplagrings- og omladningsvirksomheder, der er indgået kvalitetssikringsaftaler med¹¹

En GMP+ certificeret deltager, der anvender denne protokol, skal registrere navn, adresse og hjemsted på alle de oplagrings- og omladningsvirksomheder, han har indgået en kvalitetssikringsaftale med, i GMP+ Internationals database over virksomheder. Deltageren er ansvarlig for at holde oplysningerne opdaterede.

¹⁰ For Europa er der for eksempel en registreringspligt i henhold til Rådets forordning (EF) 183/2005.

¹¹ Af tekniske årsager er det i øjeblikket ikke muligt at registrere oplagrings- og omladningsvirksomheder, der er indgået kvalitetssikringsaftaler med, i GMP+ Internationals database over virksomheder. Dette krav vil træde i kraft med tiden. Virksomheder og CO'er vil blive informeret.

GMP+ International

Braillelaan 9
2289 CL Rijswijk
The Netherlands

t. +31 (0)70 – 307 41 20 (Office)
+31 (0)70 – 307 41 44 (Help Desk)
e. info@gmpplus.org

Ansvarsfraskrivelse:

Denne publikation blev udarbejdet med det formål at give interessenter oplysninger om GMP+ standarder. Publikationen vil blive opdateret regelmæssigt. GMP+ International B.V. hæfter ikke for eventuelle unøjagtigheder i denne publikation.

© GMP+ International B.V.

Alle rettigheder forbeholdes. Oplysningerne i denne publikation må læses på skærmen, downloades og printes, så længe dette gøres til egen, ikke-kommercielle brug. Ønskes de brugt anderledes, skal der indhentes skriftlig tilladelse hos GMP+ International B.V.